

De mens aan de kust

Presentatie in de serie Waddenkust Forum

St. Nicolaaskerk, Blije, 21 november 2018.

Jouke van Dijk

Voorzitter/directeur Waddenacademie – Portefeuille Economie

Hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse, Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen

Email: Jouke.van.dijk@waddenacademie.nl
Website: www.waddenacademie.nl

Wadden UNESCO Werelderfgoed

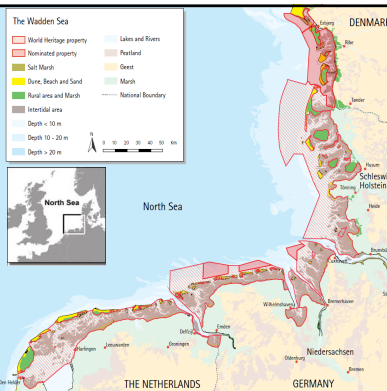
Uniek natuurgebied in een regio waar **mensen** wonen die werk en inkomen nodig hebben

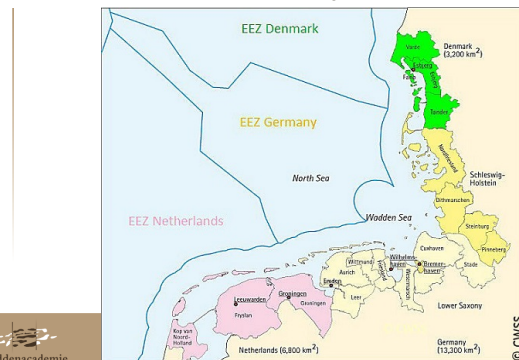
Wadden is UNESCO Werelderfgoed sinds 2009.

In 2014 is het uitgebreid met het Deense deel en stukken boven de Duitse eilanden

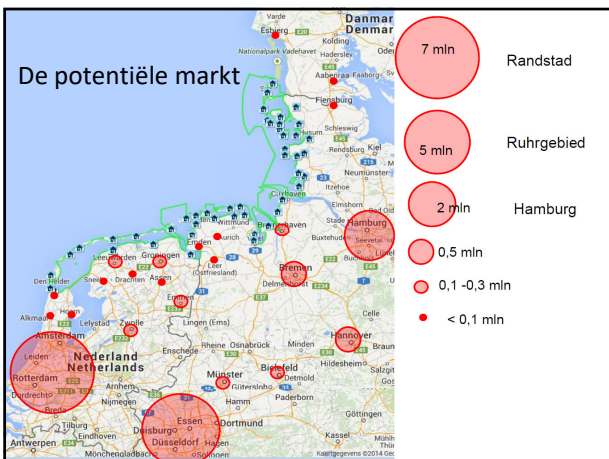
Maar: de Nederlandse eilanden en de estuaria die toegang geven tot de grote havens horen er NIET bij!

De Wadden Sea Region is een gebied dat zowel de kuststreek, de Waddenzee, de eilanden omvat, maar ook de relevante delen van de Exclusive Economic Zones (EEZ) van Denemarken, Duitsland en Nederland. Wordt gebruikt door WSF/CWSS

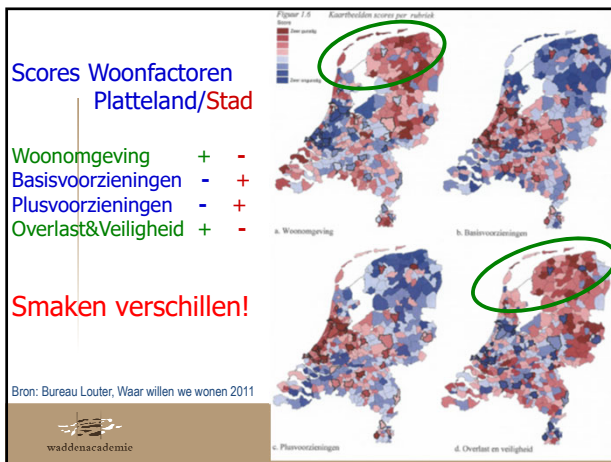
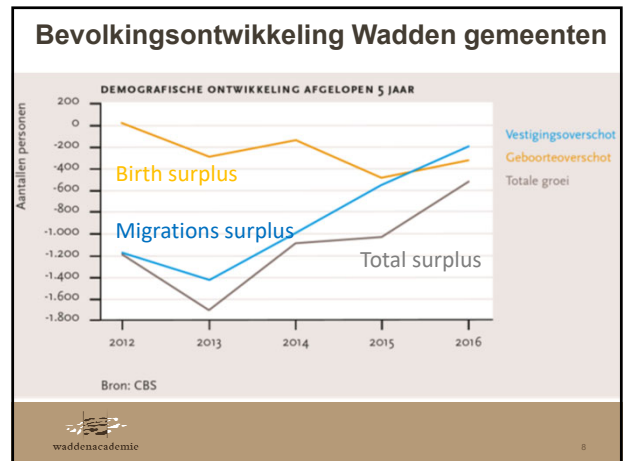
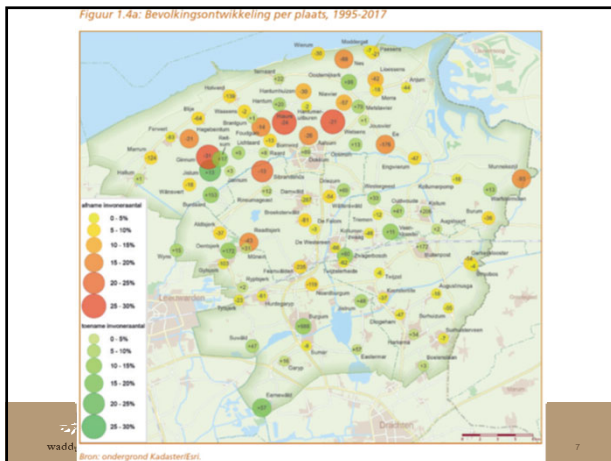
De potentiële markt

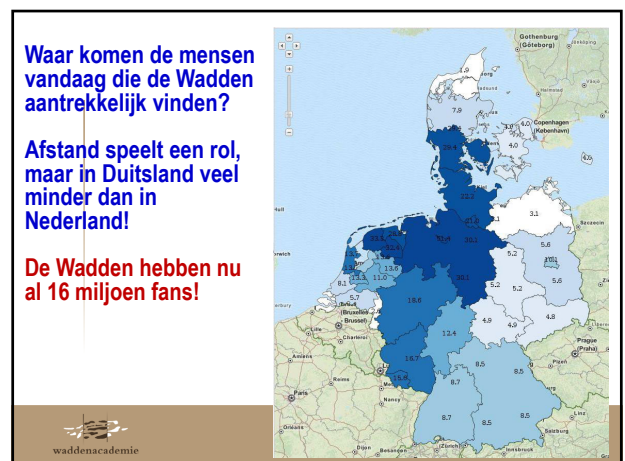
Sociaal economische uitdagingen Wadden

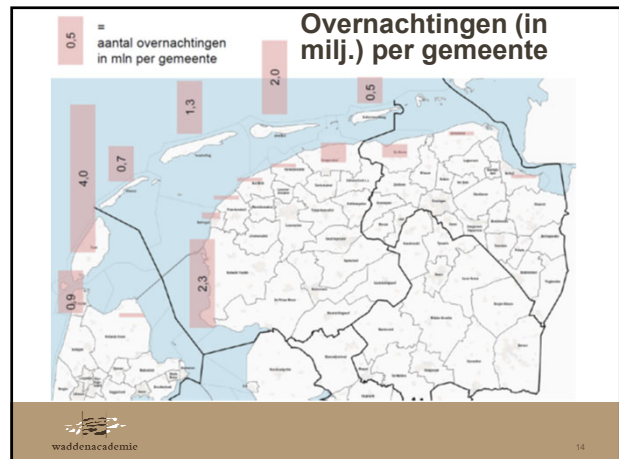
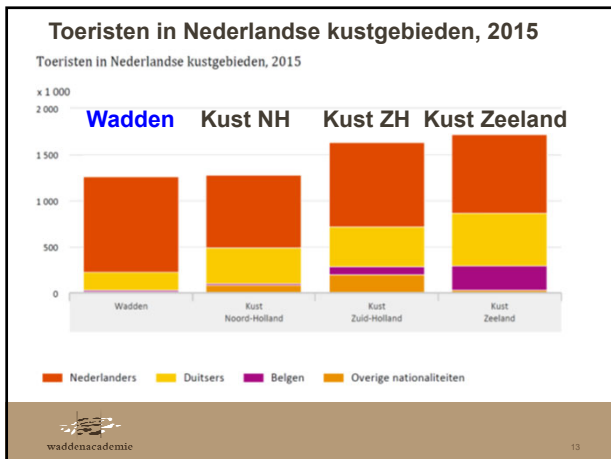
- **Demografie:** krimp, vergrijzing, migratie → uitsortering
- **Regionale economie en arbeidsmarkt:** (jeugd-)werkloosheid, laag inkomen en opleiding → **nodig: banen en mensen.**
- **Leefbaarheid, wonen, welzijn (well-being, OECD)**
- **Interactie Economie ↔ Ecologie**, in sectoren als visserij, landbouw, energie, toerisme **Wadden UNESCO Werelderfgoed**, havens en daaraan gerelateerd activiteiten als scheepsbouw, baggeren en industrie
- Of: Wadden neutrale economie footloose sectoren: zorg en welzijn, zakelijke diensten; wonen → ICT Breedband
- Of: verbeteren regionale aandeel in de waarde keten, meer innovatie en ondernemerschap

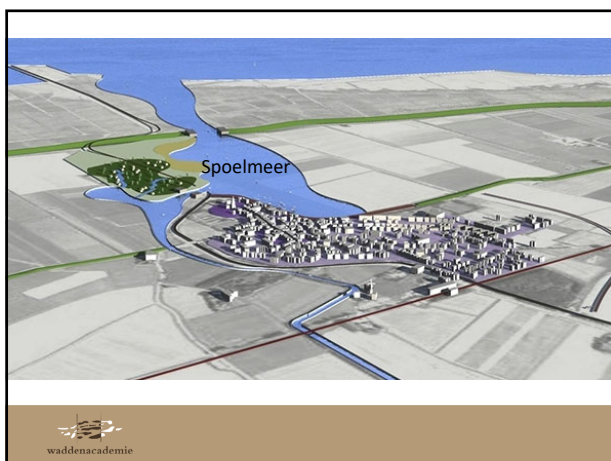
→ **Investerings in economische activiteiten die passen bij het gebied en bij de mensen**

- Kansrijk volgens de Waddenacademie:**
- Toerisme
 - Voedselvoorziening, o.a zilte teelten
 - Zakelijke en persoonlijke diensten
 - Wonen

Voedselvoorziening

- **Streekelijke producten**, in combinatie met een toenemende waardering van gezondheid en duurzaamheid aspecten van voedsel waarbij zoveel mogelijk waarde in de keten in het kustgebied zelf wordt toegevoegd in een geclusterde aanpak waardoor kleinschalige activiteiten elkaar gaan versterken en tot nieuwe hoogwaardige producten leiden die op nieuwe markten kunnen worden afgezet. Bijvoorbeeld Garnalen hier pellen.
- **Zilte teelten**: in zeewater geteelde voedsel producten zoals schelpdieren, zeewier, algen en op zilte gronden geteelde gewassen voor consumptie, maar ook voor de export van pootaardappelen.
- Voor zilte teelten valt ook te denken aan het opzetten van een **internationaal research- en demonstratiecentrum** wat kan leiden tot nieuwe producten, maar ook tot nieuwe en verbeterde productiemethoden, wat op zichzelf ook een exportproduct kan zijn.

waddenacademie

Waddenacademie | Leeuwarden 26-11-2018 23

Sociaal economische uitdagingen Wadden

- **Demografie**: krimp, vergrijzing, migratie → uitsorting
- **Regionale economie en arbeidsmarkt**: (jeugd-)werkloosheid, laag inkomen en opleiding → **nodig: banen en mensen**.
- **Leefbaarheid, wonen, welzijn (well-being, OECD)**
- **Interactie Economie ↔ Ecologie**, in sectoren als visserij, landbouw, energie, toerisme **Wadden UNESCO Werelderfgoed**, havens en daaraan gerelateerd activiteiten als scheepsbouw, baggeren en industrie
- Of: Wadden neutrale economie footloose sectoren: zorg en welzijn, zakelijke diensten; wonen → ICT Breedband
- Of: verbeteren regionale aandeel in de waarde keten, meer innovatie en ondernemerschap
- **Investerings in economische activiteiten die passen bij het gebied en bij de mensen**

waddenacademie

Oplossingsrichtingen:

- Benut de unieke capaciteiten van het gebied!
- Creëer nieuwe banen: **innovatie & ondernemerschap** (ZZP-ers); landbouw, toerisme, wonen; liefst zonder subsidie
- Betere scholing (maar niet iedereen kan MBO-4 halen)
- Grotere mobiliteit: wonen in Waddengebied, elders werken
- Noodzaak snel ICT Broadband
- **Wat nog meer ????**
- **En het moet allemaal tegelijk samen met de bewoners!**
- Het lukt alleen als ondernemers met elkaar samenwerken en de overheid faciliteert!

| 25

Conclusie:

Wonen, werken en recreëren in het Waddengebied:

Dat is heel goed mogelijk, maar dan moet je wel keuzes maken en gericht investeren, want niet alles kan.

Economie en Ecologie zitten elkaar soms in de weg, maar kunnen elkaar ook versterken!

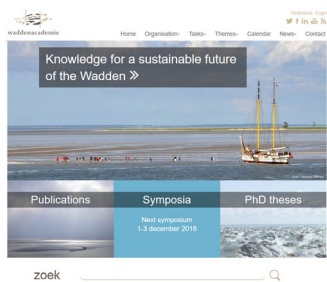

26

DANK VOOR DE AANDACHT! VRAGEN?

Voor meer informatie en pdf's van alle publicaties:

www.waddenacademie.nl

27

De mens aan de kust

Presentatie in de serie Waddenkust Forum

St. Nicolaaskerk, Blije, 21 november 2018.

Jouke van Dijk

Voorzitter/directeur Waddenacademie – Portefeuille Economie

Hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse, Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen

waddenacademie

Email: Jouke.van.dijk@waddenacademie.nl
Website: www.waddenacademie.nl

Doelgroepen: 7 leefstijlen

Uitbundig Geel

Echte levensgenieters. Houden van samen met anderen actief en sportief recreëren. Vaak jonge gezinnen. Zoeken graag de gezellige drukte op, recreëren is lekker eten, genieten en leuke dingen doen. Beschikken over iets meer budget dan gemiddeld.

Gezellig Lime

Recreëren is lekker vrij zijn, rust en ontspanning. Zijn gericht op het eigen gezin, de directe leefomgeving. Het gemiddeld inkomen ligt wat lager, zij zijn prijsgevoelig. Een braderie of rommelmarkt is gezellig, je komt er altijd wel iemand tegen. Veel gezinnen met wat oudere kinderen en oudere tweepersoonshuishoudens.

Rustig Groen

Rustige recreanten. Geen grote wensen, houden van privacy en rust. Vaak één en tweepersoonshuishoudens in de oudere leeftijdscategorie. Willen de drukte vermijden en gaan daarom dus niet graag naar evenementen en grote attracties. In de eigen omgeving is genoeg moois te zien en te ontdekken, je hoeft er niet ver voor te reizen. Doe maar gewoon dan doe je al gek genoeg.

28

Doelgroepen: 7 leefstijlen

Ingetogen Aqua

Rustige, geïnteresseerde recreanten. Zoeken inspirerende activiteiten. Gaan vaak samen met hun partner op stap. Waarderen sportieve en culturele mogelijkheden. Willen meedoen met de maatschappij en alle veranderingen die zij daarin zien.

Ondernemend Paars

Laten zich graag verrassen en inspireren, met name door cultuur. Nieuwe dingen zien, ontdekken en beleven. Het gewone is vaak niet goed genoeg, op zoek naar een bijzondere ervaring. Cultuur, activiteit en sportiviteit. Ontspannen door sauna of een wellness arrangement. Vaker mensen van middelbare leeftijd, 35-54 jaar. Mat name één- en tweepersoonshuishoudens. Voorkeur voor individuele activiteiten.

Stijlvol en luxe Blauw

Zelfverzekerd. Vinden dat ze in hun vrijetijd wel wat luxe en stijlvolle ontspanning verdienen. Zakelijk en intelligent. Houden van stijl en klasse, meer gericht op exclusievere vormen van recreatie. Recreëren is ontspanning en afstand nemen van de dynamiek van alledag. Actief sporten en aandacht besteden aan het sociale netwerk (ons soort mensen). Jonge één en tweepersoonshuishoudens en huishoudens met oudere kinderen.

Creatief en inspirerend Rood

Creatief, op zoek naar uitdagingen en inspirerende ervaringen. Bewegen zich graag buiten de gebaande paden. Vaak hoog opgeleid, maar door het grote aandeel jongeren nog niet altijd een hoog inkomen. Recreatie betekent naast sportiviteit en ontspanning ook het zoeken naar vernieuwende stromingen, moderne kunst en andere culturen.